

Vladi dajejo čas do jeseni

Skupina poslancev je v obravnavo v Državni zbor RS poslala predlog priporočil vladi o nujnih sistemskih in strukturnih ukrepih za nov razvojni zagon gospodarstva in ustvarjanje novih delovnih mest. Odbor za gospodarstvo bo o tem razpravljal konec junija, celoten Državni zbor pa na redni julijski seji.

Barbara Perko

4 ključne točke: priprava celovite davčne reforme, upoštevanje predlogov za industrijsko politiko iz Manifesta industrijske politike, izvedba nujnih strukturnih sprememb ter proaktivna opredelitev do predlogov malega gospodarstva.

»Evropa in Slovenija potrebujeta nov, skupen koncept reindustrializacije, ki bo temeljil na širšem mednarodnem dogovoru o poenotenju določenih davčnih bremen, na način, da bodo ta postala skupna konkurenčna prednost, ne pa obvod za investiranje tam, kjer je davčna politika ugodnejša.«

Matjaž Han (SD).

Predlogi priporočil Vladi RS vsebujejo predloge za izboljšanje poslovnega okolja in hitrejši razvoj industrije ter z njo povezanih dejavnosti, kot tudi za bistveno bolj proaktivno sistemsko podporo razvoju malega gospodarstva, zlasti na področju izobraževanja kadrov, obenem pa tudi predlog priporočila za odločen akcijski načrt za zmanjšanje birokratskih ovir malemu gospodarstvu.

Predlagatelji menijo, da mora vlada nemudoma pripraviti ukrepe za korenito davčno reformo, saj bi ta pomenila bistven dvig neto plače zaposlenih, predvsem razvojnih kadrov, tako v gospodarstvu kot v javnem sektorju in hkrati razbremenila gospodarstvo. Nujno bi bilo treba optimizirati javno porabo, ki je nad evropskim povprečjem. To bi vodilo v večji priliv davkov, kar pomeni večjo davčno osnovo in s tem bolj vzdržno financiranje javnih blagajn.

Po predlogu davčne reforme, ki sta jo pripravila GZS in Zbornica davčnih svetovalcev Slovenije (ZDSS), bi prihranek v višini 100 milijonov pomenil le 0,6 % slovenske javne porabe. Predlog ob upoštevanju večje kupne moči in s tem večjega priliva iz naslova DDV-ja v proračun pomeni potrebo po 328 milijonih evrov alternativnih virov, omogoča zvišanje neto plač 570.000 zaposlenim v gospodarstvu in javnem sektorju.

Prioriteta: Zmanjšati obdavčenje dela

»Učinkovitost in privlačnost posameznega ekonomskega sistema je odvisna od davčnega sistema. Ta pa v Sloveniji žal ni privlačen, zato ga moramo čim prej spremeniti. Nujno je treba zmanjšati obdavčenje dela,« pravi prvopodpisani pod predlogom Matej Tonin, NSi. »Motivacija za plačevanje davkov je odvisna od njihove višine. Višji kot so davki, bolj se bodo ljudje izogibali plačevanju, več bo fiktivnega davčnega optimiziranja in več bo vprašanj: 'Z računom ali brez?'. Naš cilj mora biti, da čim več ljudi plačuje čim nižje davke. Utrditi se mora zavedanje, da je vsak zaposleni dvojna korist za državo. Država od zaposlenega dobi vplačila v različne državne blagajne, hkrati pa državi zanj ni

treba plačevati različnih socialnih podpor. Večje kot bo število davkoplačevalcev, nižji bodo lahko davki.»

Da je davčna razbremenitev dela prava pot, se strinja tudi Alenka Bratušek, Nepovezani poslanci. »Po mojem mnenju bi morali takoj (in to je tudi najlažji korak) davčno razbremeniti delo prek razbremenitve 13. plače oz. božičnice. Med ukrepe, ki bodo zagotovo zahtevali več časa, pa sodijo npr. uvedba dodatnega dohodninskega razreda med starim 2. in 3. razredom, ki bo razbremenila delavce, ki ustvarjajo največ dodane vrednosti, ter dolgoročni ukrepi za večjo konkurenčnost gospodarstva.« Matjaž Han (SD) poudarja, da je treba hkrati s prerazporeditvijo dohodninske lestvice, spremeniti način obdavčitve kapitala tako, da se spodbuja investiranje.

Vlada v štirih točkah izkazala nepripravljenost

Predlagatelji v odzivu vlade konec februarja na Manifest industrijske politike ne vidijo zaveze za resne strukturne ukrepe, dovolj konkretnih odgovorov na predloge – ki se jim je pogosto celo izognila –, kjer pa se je vlada zavezala, pa je v večini primerov podala zelo pozne roke za izvedbo.

Gospodarstveniki izpostavljajo štiri ključne kritične odgovore. V odzivu vlade je bilo razbrati nep-

Predlogi za davčno razbremenitev stroškov dela

Stanje	Ukrep	Neto učinek
19 od 28 držav jo pozna	1. Razvojna kapica pri 2-kratniku povprečne plače	164,0 mio EUR
Nenamenska uporaba	2. Ukinitvev 0,53 % prispevka za poškodbe pri delu	30,8 mio EUR
Visoka obremenitev z dohodnino	3. Znižanje progresije dohodninske lestvice pri plačah nad 1,8-kratnikom povprečne bruto plače	45,2 mio EUR
60 % marginalna obdavčitev dela	4. Umik 50% dohodninske stopje	11,5 mio EUR
Razbremenitev najnižje plačanih	5. Dvig splošne olajšave za zavezance do 75 % povprečne plače na min. plačo	76,6 mio EUR
Skupaj: 320 mio EUR oz. manj kot 1% BDP		

Poslanec Matej Tonin iz Nove Slovenije izrecno poudarja, da mora biti cilj Slovenije, da čim več ljudi plačuje davke, a da so hkrati ti čim nižji. Poslanec Združene levice Luka Mesec predlogu davčne reforme GZS in ZDSS nasprotuje, ker naj bi zmanjšala dohodnino za nekaj odstotkov zavezancev z najvišjimi dohodki. Iz tabele na prejšnji strani je sicer vidno, da v predlogu GZS in ZDSS ni poudarek le na znižanju obremenitev najvišjih plač, temveč med drugim tudi na zvišanju najnižjih neto plač.

ripravljenost na večjo prožnost trga delovne sile. V svojem odgovoru se ni dotaknila aktivnega privabljanja strateških vlagateljev in promoviranja razvojnih oddelkov v podjetjih v tuji lasti kot regionalnih ali globalnih razvojnih centrov. Prav tako se ni opredelila do omejevanja vpisa v programe, ki izobražujejo nezaposljive kadre. GZS od vlade pričakuje tudi zagotovitev sredstev za vzdrževanje cest in nove infrastrukturne projekte po avstrijskem zgledu drsnega petletnega finančnega in vsebinskega načrta iz tekočih proračunskih prilivov.

Predlagatelji redne seje ocenjujejo, da vladni odziv ni zadovoljiv, ni dovolj hiter in ne omogoča izboljšanja poslovnega okolja, ki bi omogočilo vzpostavitev poslovnega in investicijskega okolja za nujen hitrejši razvojni zagon industrije in z njo povezanih dejavnosti.

Nujna je poenostavitev postopkov

Ukrep, ki bi dvignil konkurenčnost slovenskega gospodarstva, je tudi skrajšanje in poenostavitev postopkov priprave prostorskega načrta in pridobitve gradbenega dovoljenja za potencialne investitorje.

Administrativne zahteve pri poslovanju in dosegljivost usposobljene delovne sile sta po podatkih ankete Analitike GZS največji oviri za malo gospodarstvo. Nova generacija podjetnikov je v Agendi malega gospodarstva predlagala ukrepe, ki bi olajšali njihovo poslovanje. Mednje spadajo digitalizacija javne uprave, odprava uravnilovke v javnem sektorju, stabilnejši pravni sistem, ki bi manj obremenjeval malo gospodarstvo, inšpekcijska transparentnost, vpis v šole po meri prihodnjih potreb gospodarstva, več praktičnega pouka in urgentna uvedba vajeništva, akcijski načrt za deficitarne pok-

lice, sprememba metodologije za izračun omrežnin, drugačna ureditev povračila škode delodajalcev v primeru nesreče pri delu, fleksibilnejše zaposlovanje ter upoštevanje načela »pomisli najprej na male« pri pripravi zakonodaje.

»V poslanski skupini DeSUS menimo, da bo vse-kakor treba delati na optimizaciji poslovnega okolja, predvsem na odpravi birokratskih ovir, bolj stimulativni davčni politiki ter učinkoviti pravni državi,« menijo in dodajajo, da je treba ustvariti ugodno poslovno okolje za mala in srednja podjetja.

»Administrativna bremena, birokratizacija postopkov za pridobitev različnih dovoljenj, prenormiranost, še vedno težak in upočasnen dostop do ugodnih kreditov so rak rana gospodarstva od pričetka krize, čemur je treba narediti konec,« dodaja Han.

Rešitev vidijo drugje

»Edini oprijemljivi ukrep je davčna reforma za 'razbremenitev gospodarstva'. Bistvo te reforme – glede na predlog GZS – je zmanjšanje dohodnine za par odstotkov zavezancev z najvišjimi dohodki, in to v času, ko vlada pospešeno zmanjšuje javnofinančni primanjkljaj. Takšnih reform ne moremo podpreti, ker bi povečale neenakost in zmanjšale javna sredstva za socialne zadeve, pa tudi za gospodarski razvoj. Glede na to, da je imelo po raziskavi ECB 10 % najpremožnejših v Sloveniji v lasti kar 35,2 % premoženja, najrevnejših 20 % pa le 1,2 %, in glede na rekordno število revnih, takšni ukrepi ne pridejo v poštev,« pravi Luka Mesec iz Združene levice. Rešitev vidijo v »povečanju vloge kolektivov pri upravljanju in zavarovanju individualnih pravic delavcev, kar bi povečalo zavzetost za delo. Tako bi se povečala produktivnost, s tem pa tudi prihodki gospodarskih družb«. ^{gg}

Čas konjunktura je najboljši čas za reforme, kajti ugodni učinki bi se zaradi pozitivne klime v industriji in pri prebivalstvu pokazali bistveno hitreje kot v krizi.

Po mnenju predlagateljev bi bilo treba ukrepe sprejeti najkasneje 1. septembra letos, v veljavo pa bi morali stopiti s 1. januarjem prihodnje leto.